

Wstęp

Z przyjemnością oddajemy w Państwa ręce trzeci tom serii „Nasz język ojczysty”, tworzonej przez młodych badaczy – studentów i doktorantów. Ponieważ prace nad niniejszą monografią zostały zainicjowane w ramach obchodów setnej rocznicy odzyskania niepodległości, problematyka przedstawiona w publikacji dotyczy zagadnienia szeroko pojętej tożsamości. Zgodnie z zamysłem redaktorów tomu poszczególne rozdziały stanowią próbę zrekonstruowania kulturowej i społecznej tożsamości współczesnych Polaków, która dziś przejawia się nie tylko przez poczucie odrębności narodowej, ale także na płaszczyźnie wspólnoty więzi rodzinnych, lokalnych, społecznych i zawodowych. Znalazło to wyraz w interdyscyplinarnym podejściu przyjętym przez autorów. Warto zaznaczyć, że tom ten nie mógłby się ukazać bez wnikliwych uwag i komentarzy recenzentów, które stanowią szczególnie cenną pomoc dla początkujących badaczy. Za ten trud pragniemy podziękować prof. dr. hab. Wojciechowi Ligęzie oraz dr hab. Dorocie Krystynie Rembiszewskiej, prof. Instytutu Sławistyki Polskiej Akademii Nauk.

Artykuły uporządkowano według kryterium tematycznego, poczynając od problemu tożsamości w Internecie, przechodząc przez kwestię języka w grupie społecznej i zawodowej oraz identyfikacji językowej, a kończąc na zagadnieniu językowo-kulturowej identyfikacji i tożsamości w literaturze.

Monografię otwiera tekst Martyny Szczepaniak, w którym autorka poddała analizie nicki wybierane przez osoby komentujące informacje prasowe na stronach najpoczytniejszych polskich dzienników. Artykuł

nie tylko pokazuje, co dany nick mówi o jego twórcy, ale też zwraca uwagę na różnice w sposobie dobierania pseudonimów przez czytelników poszczególnych portali.

Kolejne dwa teksty poświęcone są językowi w grupie zawodowej. Pierwszy z nich, autorstwa Olgi Kowalczyk, stanowi próbę scharakteryzowania i skategoryzowania jednostek leksykalnych – składowych socjolektu kolejarzy. Autorka wskazuje na takie cechy charakterystyczne dla socjolektu kolejarskiego, jak m.in. brak wypowiedzi w trybie przypuszczającym, jednoznaczność sygnałów, zwięzłość i konkretność, a także skracanie nazw toponimicznych. Natomiast Rafał Mazur i Barbara Żebrowska-Mazur, analizując komunikaty reklamowe promujące powołania do stanu duchownego, wykazują, że strategie wykorzystywane przez duszpasterstwa powołaniowe mają charakter marketingowy i wobec tego można je opisać jako narzędzia marketingu rekrutacyjnego.

Ważną część monografii stanowią teksty skupiające się na zagadnieniu tożsamości regionalnej i narodowo-etnicznej. Ilona Kulak na podstawie danych zgromadzonych podczas badań terenowych w ramach projektu „Język mieszkańców Spisza” przybliży kwestię tożsamości narodowej oraz etnicznej mieszkańców polskiego Spisza. Autorka pokazuje, jak zróżnicowany pod względem narodowościowym może być niewielki, jednolity etnicznie obszar. Natomiast Monika Brytan i Olga Radziszewska w tekście *Próba określenia tożsamości regionalnej mieszkańców gminy Wiśniowa* próbują ustalić, jak na tożsamość regionalną wpływa pograniczne położenie gminy Wiśniowa i tym samym wpływy zagórzańskie, laskie, góralskie oraz kliszczackie. W artykule przedstawiają kwerendę prac dialektologicznych dotyczących klasyfikacji tych terenów, a następnie porównują je z wynikami badań przeprowadzonych w 2017 roku w ramach projektu „Wiśniowsko godka”.

Ostatnie trzy teksty podejmują problematykę tożsamości w literaturze. Joanna Sapa przedstawia interpretację wiersza Tadeusza Nowaka *Skrzypce* będącego poetyckim wspomnieniem rodzinnej wsi oraz próbą odnalezienia własnej tożsamości kulturowej. Ewa Kubusiak próbuje zbadać tożsamość językowo-kulturową Sergiusza Piaseckiego na podstawie jego tak zwanej kryptoautobiografii, powieści *Kochanek Wielkiej Niedźwiedzicy*. Natomiast Agata Ostrówka na podstawie funkcji nazw własnych wyznaczonych przez Czesława Kosyła poddaje analizie antropimim w powieści *Madame Antoniego Libery*.

Wierzmy, że niniejsza monografia spotka się z życzliwością czytelników jako ciekawe i pouczające podejście do zagadnienia tożsamości w języku. Wyrazamy również nadzieję, że uda nam się kontynuować pracę nad serią „Nasz język ojczysty” i w dalszym ciągu prezentować szerokie zainteresowania badawcze młodych językoznawców.

Rafał Mazur
Barbara Żebrowska-Mazur